

Sag T-193/02

Laurent Piau

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber

»FIFA's (Fédération internationale de football association) regler om spilleragenters virksomhed — vedtagelse inden for en sammenslutning af virksomheder — artikel 49 EF, 81 EF og 82 EF — klage — manglende fællesskabsinteresse — afvisning«

Rettens dom (Fjerde Afdeling) af 26. januar 2005 II - 217

Sammendrag af dom

1. *Retspleje — intervention — formalitetsindsigelse, som ikke er rejst af sagsøgte — afvisning — ufravigelige procesforudsætninger — Retten efterprøve af egen drift*
(Domstolens statut, art. 40, stk. 4, og art. 53; Rettens procesreglement, art. 113 og art. 116, stk. 3)

2. *Annulationsøgsmål — fysiske eller juridiske personer — retsakter, som berører dem umiddelbart og individuelt — beslutning om afslutning af en procedure, der er iværksat i henhold til forordning nr. 17 på foranledning af en klage — klagens ophavsmand — virksomhed, som er tredjemand i forhold til beslutningen, men som Kommissionen har anerkendt at have en berettiget interesse i at fremsætte bemærkninger under den administrative procedure — formaliteten*
(Art. 81 EF, 82 EF og 230, stk. 4, EF; Rådets forordning nr. 17)
3. *Konkurrence — fællesskabsbestemmelser — sammenslutninger af virksomheder — begreb — nationale fodboldforbund — omfattet af begrebet*
(Art. 2 EF og 81 EF)
4. *Konkurrence — fællesskabsbestemmelser — sammenslutninger af virksomheder — begreb — Det Internationale Fodboldforbund — omfattet af begrebet*
(Art. 81 EF)
5. *Konkurrence — karteller — vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder — begreb — regler om spilleragenters virksomhed, som er vedtaget af Det Internationale Fodboldforbund — omfattet af begrebet*
(Art. 81 EF)
6. *Konkurrence — administrativ procedure — behandling af klager — klage vedrørende en ordning for en økonomisk aktivitet uden et sportsligt formål, som er udstedt af en privatretlig organisation, der ikke har fået tildelt nogen beføjelse dertil af en offentlig myndighed — beslutning, som afslutter den administrative procedure — domstolsprøvelsen begrænset til den vurdering, Kommissionen har foretaget efter konkurrencereglerne*
(Rådets forordning nr. 17)
7. *Konkurrence — administrativ procedure — behandling af klager — hensyntagen til den fællesskabsinteresse, som er knyttet til undersøgelsen af en sag — vurderingskriterier — Kommissionens skønsbeføjelse — grænser — domstolsprøvelse*
(Art. 81 EF, 82 EF og 85, stk. 1, EF)
8. *Konkurrence — karteller — forbud — fritagelse — regler om spilleragenters virksomhed, som er vedtaget af Det Internationale Fodboldforbund — indførelse af en licens som betingelse for udøvelse af erhvervet — formål om professionalisering og kollektiv organisation af spilleragenter — lovligt*
(Art. 81, stk. 3, EF)

9. *Konkurrence — dominerende stilling — kollektiv dominerende stilling — begreb — kollektiv enhed — betingelser*
(Art. 82 EF)
10. *Konkurrence — dominerende stilling — kollektiv dominerende stilling — betingelser — Det Internationale Fodboldforbunds stilling på markedet for udveksling af spilleragenters tjenesteydelser*
(Art. 82 EF)

1. Påstande, der fremsættes i en begæring om intervention, kan kun gå ud på at understøtte en af parternes påstande. En intervenient kan derfor ikke fremsætte en formalitetsindsigelse, som ikke er rejst af den part, til støtte for hvis påstande intervenienten har fået tilladelse til at intervenere.

I henhold til procesreglementets artikel 113 kan Retten dog til enhver tid af egen drift efterprøve, om en sag skal afvises, hvis ufravigelige procesforudsætninger ikke er opfyldt, herunder dem, som intervenienter har påberåbt sig.

(jf. præmis 35-37)

denne klage er bebyrdende for adressaten, som skal have mulighed for at anlægge sag til beskyttelse af hans berettigede interesser. Også en virksomhed, der er tredjemand i forhold til en beslutning, men som Kommissionen har erkendt har en berettiget interesse i at fremsætte bemærkninger under en sådan procedure, er berettiget til at anlægge sag til prøvelse af den beslutning, hvormed proceduren endeligt afsluttes.

(jf. præmis 38)

3. Nationale forbund, hvis medlemmer er fodboldklubber, for hvem fodbold udgør en økonomisk aktivitet, og som derfor er virksomheder i artikel 81 EF's forstand, er sammenslutninger af virksomheder i denne bestemmelses forstand.

2. Kommissionens afslag på at fortsætte en procedure, som er iværksat på grundlag af en klage, der er indgivet i medfør af forordning nr. 17, og afvisningen af

Den omstændighed, at de nationale forbund ved siden af de såkaldt professionelle klubber også har amatørklubber

som medlemmer, kan ikke ændre denne vurdering. Den omstændighed, at et sportsforbund eller en sportslig sammenslutning selv betegner sportsudøvere eller klubber som »amatører«, udelukker ikke uden videre, at de pågældende udøver en økonomisk virksomhed i artikel 2 EF's forstand.

(jf. præmis 69 og 70)

4. Fédération internationale de football (FIFA) er en sammenslutning af virksomheder i artikel 81 EF's forstand. Den omfatter nemlig nationale sammenslutninger, som selv både er sammenslutninger af virksomheder, da deres medlemmer er klubber, som udøver en økonomisk aktivitet, og virksomheder, da de selv udøver en økonomisk aktivitet, eftersom de ifølge FIFA's vedtægter er forpligtet til at deltage i de af sammenslutningen organiserede kampe, til at betale den en procentdel af bruttoindtægten fra hver international kamp, og ifølge de samme vedtægter sammen med FIFA har enerettighederne til udsendelse og transmission af de pågældende sportslige begivenheder.

Artikel 81 EF finder nemlig anvendelse på sammenslutninger, i det omfang deres egen aktivitet eller den, der udøves

af de virksomheder, der er tilsluttet dem, tilsigter at fremkalde de virkninger, som er omhandlet i denne bestemmelse. De retlige rammer for virksomheders vedtagelser og den retlige kvalifikation af disse retlige rammer i de forskellige retsordener er uden betydning for anvendeligheden af Fællesskabets konkurrenceregler.

(jf. præmis 71 og 72)

5. De regler, som er vedtaget af Fédération internationale de football (FIFA) vedrørende spilleragenters virksomhed — for hvis økonomiske aktivitet i form af tjenesteydelser der ikke gælder det specifikke hensyn til sporten, som er fastlagt i Domstolens praksis — udgør en vedtagelse inden for en sammenslutning af virksomheder i den forstand, hvori dette udtryk anvendes i artikel 81, stk. 1, EF, som skal være i overensstemmelse med Fællesskabets konkurrenceregler, når en sådan vedtagelse har virkninger inden for Fællesskabet.

For det første har FIFA vedtaget reglerne om spilleragenters virksomhed af egen drift og ikke i medfør af regeludstedende beføjelser tillagt den af offentlige myndigheder som led i opgaver af almen interesse, der vedrører sportslig virksomhed, og for det andet er reglerne — som er bindende dels for de nationale forbund, der er medlemmer af FIFA, og som er forpligtet til at udstede tilsva-

rende regler, der skal godkendes af FIFA, dels for klubberne, spillerne og spilleragenterne — udtryk for FIFA's ønske om at samordne sine medlemmers handle-måde hvad angår spilleragenters virk-somhed.

(jf. præmis 73-75)

foretaget af de overtrædelser af konkur-rencereglerne, som de omtvistede regler hævdes at have medført. Den retlige kontrol kan altså kun udstrækkes til andre traktatbestemmelser, såfremt den eventuelle tilsidesættelse heraf samtidig indebærer en tilsidesættelse af konkur-rencereglerne. Den retlige kontrol kan heller ikke angå en eventuel tilsidesæt-telse af grundlæggende principper, med-mindre denne indebærer en tilside-sættelse af konkurrencereglerne.

6. Regler, som vedrører reguleringen af en økonomisk aktivitet og berører grund-læggende rettigheder, henhører princi-pielt under de offentlige myndigheders kompetence. Selve den omstændighed, at en privatretlig organisation, der ikke har fået tildelt nogen beføjelse dertil af en offentlig myndighed, udsteder regler for en økonomisk aktivitet, der hverken implicerer noget specifikt hensyn til sporten eller friheden for sportslige sammenslutninger til at tilrettelægge deres interne organisation, kan ikke som udgangspunkt anses for forenelig med fællesskabsretten.

(jf. præmis 76-79)

7. Når Kommissionen undersøger en klage på konkurrenceområdet på grundlag af dennes fællesskabsinteresse, afhænger vurderingen heraf af de faktiske og retlige omstændigheder i det konkrete tilfælde, som kan være meget forskellige fra sag til sag, og bør ikke afhænge af bindende, forud fastsatte kriterier. Antallet af kriterier, som Kommissionen kan lægge vægt på, bør derfor ikke begrænses, og det bør modsat heller ikke pålægges Kommissionen udeluk-kende at anvende bestemte kriterier.

Den retlige kontrol, der udøves under en sag vedrørende lovligheden af en beslut-ning, som Kommissionen har truffet efter at have gennemført en procedure på foranledning af en klage indgivet i henhold til forordning nr. 17, som Kommissionen ikke havde andre befø-jelser til at behandle end dem, den råder over inden for disse rammer, er nødven-digvis begrænset til konkurrencereglerne og den vurdering, Kommissionen har

For det andet skal Kommissionen, som ifølge artikel 85, stk. 1, EF har til opgave at påse anvendelsen af artikel 81 EF og 82 EF, fastlægge og gennemføre den

fælles konkurrencepolitik og er med henblik herpå tillagt en skønsbeføjelse ved behandlingen af klager. Denne skønsbeføjelse er dog ikke ubegrænset, og Kommissionen er forpligtet til i hvert enkelt tilfælde at vurdere grovheden og varigheden af overtrædelsen af konkurrencereglerne, og om disse overtrædelser fortsat har virkning.

Den prøvelse, som Fællesskabets retsinstanter foretager af Kommissionens skønsbeføjelse, må endvidere ikke føre til, at de sætter deres eget skøn af Fællesskabets interesse i stedet for Kommissionens, men har til formål at kontrollere, at den anfægtede beslutning ikke hviler på materielt urigtige omstændigheder, og at den hverken er behæftet med en retlig fejl, et åbenbart urigtigt skøn eller magtfordrejning.

Under hensyn til for det første, at FIFA forfølger et dobbelt formål med udstedelsen af de pågældende regler, nemlig såvel en professionalisering som en skærpelse af de fagetiske krav til virksomheden som spilleragent af hensyn til beskyttelsen af spillerne, hvis karriere er kort, for det andet, at licensordningen ikke udelukker konkurrencen, idet licensordningen snarere synes at medføre en kvalitativ udvælgelse, der kan opfylde formålet om at gøre erhvervet som spilleragent mere professionelt, end udgøre en kvantitativ begrænsning for adgangen hertil, og for det tredje, at de nuværende betingelser for udøvelsen af virksomhed som spilleragent er kendetegnet ved, at der generelt næsten ikke findes nogen nationale bestemmelser, og ved, at der ikke findes nogen kollektiv organisation af spilleragenter, kan de restriktioner, som følger af det obligatoriske krav til erhvervelse af licens, imidlertid fritages i henhold til artikel 81, stk. 3, EF.

(jf. præmis 80, 81 og 120)

(jf. præmis 101-104)

8. Det af Fédération internationale de football (FIFA) fastsatte krav til spilleragenter om en licens, der er indeholdt i reglerne for spilleragenter, og som er en betingelse for udøvelse af dette erhverv, udgør en hindring for adgangen til denne økonomiske aktivitet og påvirker derfor nødvendigvis konkurrencen.
9. Artikel 82 EF tager sigte på den adfærd, der følges af en eller flere erhvervsdrivende, som misbruger en økonomisk magtposition og dermed hindrer oprettholdelsen af en effektiv konkurrence på det pågældende marked ved at udnytte denne til i betydeligt omfang at følge en

uafhængig adfærd over for deres konkurrenter, kunder og i sidste instans over for forbrugerne.

Det i denne bestemmelse indeholdte udtryk »flere virksomheder« indebærer, at to eller flere økonomiske enheder, som juridisk er uafhængige af hinanden, kan indtage en dominerende stilling, såfremt de økonomisk set fremtræder som en kollektiv enhed eller handler som en enhed på et bestemt marked.

Tre kumulative betingelser skal være opfyldt for, at der foreligger en kollektiv dominerende position. For det første skal hvert medlem af det dominerende oligopol kunne skaffe sig kendskab til de andre medlemsstaters adfærd for at kunne kontrollere, om de følger samme handlemåde; for det andet er det nødvendigt, at den stiltiende koordinering, som finder sted, opretholdes over en vis periode, dvs. at der skal være en tilskyndelse til ikke at fravige den fælles adfærd på markedet; for det tredje må den forudsigelige reaktion hos de nuværende og potentielle konkurrenter og hos forbrugerne ikke så tvivl om de forventede resultater af den fælles handlemåde.

(jf. præmis 109-111)

10. Fédération internationale de football (FIFA) har en kollektiv dominerende stilling på markedet for de tjenesteydelser, der præsteres af spilleragenter, da de af sammenslutningen udstedte regler vedrørende spilleragenters virksomhed, når de gennemføres, kan medføre, at de virksomheder, der opererer på det pågældende marked, dvs. klubberne, hvad angår deres adfærd på et givet marked er bundet på en sådan måde, at de på markedet fremtræder som en kollektiv enhed i forhold til deres konkurrenter, forretningsforbindelser og forbrugerne.

På grund af reglernes bindende virkning for de nationale forbund, som er medlemmer af FIFA, og de dem tilsluttede klubber fremgår disse forbund og klubber at være varigt bundet hvad angår deres adfærd af regler, som de har accepteret, og som de andre aktører (spillere og spilleragenter) ikke kan modsætte sig uden risiko for at blive pålagt sanktioner, som navnlig for spilleragenters vedkommende kan føre til, at de bliver udelukket fra markedet. Denne situation må derfor beskrives på den måde, at klubberne har en kollektivt dominerende stilling på markedet for spilleragenters tjenesteydelser, da klubberne ved de regler, som de tilslutter sig, foreskriver de betingelser, hvorunder udvekslingen af tjenesteydelser sker.

Den omstændighed, at FIFA ikke selv er økonomisk erhvervsdrivende, som køber spilleragenters tjenesteydelser på det pågældende marked, og at sammenslutningens virksomhed består i en regeludstedende virksomhed, som den selv har tillagt sig beføjelse til at udøve vedrørende spilleragenters økonomiske virksomhed, er uden betydning for anvendelsen af artikel 82 EF, da sam-

menslutningen udgår af de nationale forbund og klubber, som er de faktiske købere af spilleragenters tjenesteydelser, og dermed handler på dette marked via sine medlemmer.

(jf. præmis 112-116)